

VUODEN BETONIRAKENNE 2007: – TURUN KAUPUNGIN KIRJASTO

Maritta Koivisto
päätoimittaja *Betoni*, arkkitehti SAFA

Harri Falck

1

Turun kaupungin uusi pääkirjasto palkittiin vuoden 2007 betonirakenteena taitavasta ja vaativasta arkkitehti- ja rakennesuunnittelusta sekä laadukkaasta toteutuksesta. Kaikkien osapuolten toimivalla yhteistyöllä ja osaavalla betonin käytöllä on aikaansaatu rakennusteknillisesti onnistunut, tyylikäs ja ilmeikäs arkkitehtoninen kokonaisuus Turun kaupungin historialliseen keskusta.

Talon rakenteissa ja sisätilojen pinnoissa betonia on käytetty kokonaisvaltaisesti. Betonin hyvät ominaisuudet tulevat esiin rakennuksen paikallavaletuissa runko-, ulkoseinä- ja porrarakenteissa, jotka ovat myös sisätiloissa näkyvissä. Betonirakenteilla ja betonipinnoilla on merkittävä rooli rakennuksen sisätilojen arkkitehtuurissa ja tunnelman luojana. Betoni materiaalina luo harmonisen kontrastin muun sisustuksen kanssa.

Paikallavaleutet betonipilarit, -palkit ja seinäpinat rajaavat kiinnostavia ja jatkuvia, selkeitä tiloja. Kiinteistön tunnusmerkkinä korostuvat veistokselliset, lautamuottipintaiset korkeat ja hoikat betonipilarit, jotka kannattavat päätilan katon arinapalkistoa ja kattorakenteita. Ylevät, läpikuultavan valkoiseksi maalatut pilarit rytmittävät avo- ja käytävätiloja sekä luovat sisätiloihin julkisen tilan arvok-

kuutta. Betonirakenteissa korostuvat toisaalta betonin karheus ja konstruktiivisuus sekä toisaalta betonin plastisuus ja monoliittisuus. Talotekniikka on sijoitettu asennuslattiaan, jolloin betoniset katopinnat on voitu jättää näkyviin.

Uusi kirjastorakennus on rakennettu kellarikerroksessa sijaitsevan Turun Puhelimen teknisten tilojen päälle, joiden häiriötön toiminta edellytti rakennusaikana tärinärajoitusta, vedeneristystä ja häiriötöntä ilmanvaihtoa. Teknisesti vaativat purku- ja tuentatyöt sekä uudisrakenteiden mitoitus- ja toteutus ovat edellyttäneet huolellista suunnittelua ja valmistelua. Kellarirakenteiden vesi- ja lämpöeristäminen ennen uudisrakennuksen töiden aloittamista ovat olleet haastavat. Osa kirjastotalon kuormista on jaettu vanhan teknisen tilan pilareille.

Korkealujuuksista itsetiivistyvää betonia on käytetty sisätilojen hoikkien pilareiden ja katon arinapalkiston valuisissa, millä on aikaansaatu laadukkaita betonipintoja. Rakennushankkeen vaativuus on edellyttänyt kaikilta osapuolilta osaamista, yhteistyötä ja toimivaa logistiikkaa.

Turun uuden pääkirjaston suunnittelu perustuu JKMM Arkkitehtien vuonna 1996 järjestettyyn arkkitehtikilpailun voittoon. Toteutettu kirjasto on rakennettu uuden suunnitelman mukaan kadun vas-

1 Uusi kirjastorakennus on rakennettu kellarikerroksessa sijaitsevan Turun Puhelimen teknisten tilojen päälle. Uusi kirjasto täydentää vanhan avoimen korttelin kiinni katulinjoihin.

2

Korttelin sisäpihalle muodostuu viihtyisä aukio oleskeluun ja kulttuuritapahtumien näyttämöpaikaksi. Julkisivu on ilmeikäs ja 6 metriä pitkä ulokkeellinen osa avaa näkymiä yläviistosta pihalle. Suurista jänneväleistä johtuen rungon keskiosan laatan paksuus on 450 mm. Reunojen ulokkeet ulkoseinän ja pilarilinjan välillä ja paksun laatan keskiosa tehtiin 250 mm paksuna. Pitkä uloke on tehty 600 mm paksuna massiivilaattana.

3

Maritta Koivisto

3
JKMM Arkkitehteilta Vuoden Betonirakenne-palkinnon ja kunniakirjan vastaanottivat arkkitehdit *Teemu Kurkela (vas.)*, *Samuli Miettinen*, *Asmo Jaaksi*, *Mikko Rossi*, *Katja Savolainen* ja *Juha Mäki-Jyllilä*.

Maritta Koivisto

4
Kuvassa *Martti Kuitunen* (vas.) Turun kaupungin Tilalaitoksen edustajana, *Ari Lauttalammi* ja *Jukka Sillanpää* sekä *Esa Tuohimaa* Narmaplan Oy:stä, *Matti Tuulos* ja *Risto Valkeejärvi* NCC Rakennus Oy:stä.

4

UUODEN BETONIRAKENNE 2007 EHDOKKAAT (9 kpl)

Turun kaupunginkirjaston uusi pääkirjasto, Turku
– Arkkitehtitoimisto JKMM
Iso Myy – kauppakeskus, Joensuu
– Schumann Arkkitehdit Oy
Asunto Oy Reimantorni, Espoo
– Arkkitehtitoimisto Juha Mutanen Oy
Asunto Oy Pasaatituuli, Helsinki
– Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy
Asunto Oy:t Svingi ja Stanssi = Kiinteistöasakeyhtiö
Mastokoukku, Helsinki – Arkkitehdit NRT Oy
Kulttuuri ja Kongressikeskus Verkatehdas, Hämeenlinna
– Arkkitehtitoimisto JKMM
Sipoon Enter, Sipoo
– Arkkitehtitoimisto K2S Oy
Vuosaaren satamatunneli, Helsinki
Parma Kivihalli – konsepti

UUODEN 2007 BETONIRAKENNE -TUOMARISTO

Puheenjohtaja:
Hannu Löytönen, teollisuusneuvos, Betonikeskus ry

Jäsenet:
Henna Helander, arkkitehti SAFA,
Suomen Arkkitehtiiliitto SAFA
Asko Eerola, rakennusarkkitehti RIA,
Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA
Jari Puttonen, professori,
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL
Andrea Colussi, dipl.ins., Suomen Betoniyhdistys ry
Veijo Käyhty, päätoimittaja, Rakennuslehti

Sihteerit:
Maritta Koivisto, arkkitehti SAFA, Suomen Betonitieto Oy
Olli Hämäläinen, dipl.ins., Suomen Betonitieto Oy

takkaisella puolella olevalle tontille. Uusi kirjasto-rakennus liittyy sisätiloiltaan sata vuotta vanhaan kirjastorakennukseen ja 1800-luvun alussa raken-nettuun maaherran kansliarakennukseen, johon on nyt kunnostettu kahvila- ja kokoontumistiloja. Uusi kirjasto täydentää vanhan avoimen korttelin kiinni katulinjoihin. Korttelin sisäpihalle muodos-tuu aukio oleskeluun ja kulttuuritapahtumien näyt-tämöpaikaksi.

Kirjasto on toimintoiltaan selkeä ja avoin. Ylei-sötilat sijoittuvat kahteen kerrokseen kiertyen piha-aukion ympärille: ensimmäisessä kerrokse-sa sijaitsevat aulatoiminnot, lasten- ja nuorten-osasto, uutistori. Näyttävä betoninen portaikko johdattaa toisen kerroksen korkeaan pääkirjasto-saliin ja tietokirjaosastoille. Henkilökunnan työti-lat sijaitsevat kadun puoleisissa osissa.

Materiaaleiltaan uusi kirjasto sopeutuu ympä-ristöönsä. Julkisivut ovat pääosin käsinhierrettyjä rapattuja pintoja. Myös luonnonkiveä on käytetty julkisivuissa, ulkoportaikoissa ja maantasopin-noissa. Suurista ikkunoista avautuvat huikeat nä-kymät ympäröiviin rakennuksiin, katuelämään ja jännittäviin historiallisiin kattomaisemiin. Ikkunoi-den kautta rakennuksen yleisötilat toimintoiheen näkyvät kiinnostavina ja avoimesti ulos.

Kohde on hyvä esimerkki julkisesta rakentami-sesta, missä monipuolisella betonin käytöllä on ai-kaansaatua kestäväää ja laadukasta rakentamista, missä pitkä käyttöikä ja muuntojoustavuus on ollut suunnittelun lähtökohtina. Toteutunut kohde on osoitus ammattitaitoisesta rakennuttamisesta, suunnittelusta ja ensiluokkaisesta toteutuksesta ja käsityötaidosta.

Turun uuden pääkirjaston bruttoala on 6449 m² ja tilavuus 39 500 m³.

SUUNNITTELUSTA JA TOTEUTUKSESTA PALKITTIIN :

Rakennuttaja:	<i>Turun kaupunki Tilalaitos</i>
Arkkitehtisuunnittelu:	<i>JKMM Arkkitehdit</i>
Rakennesuunnittelu:	<i>Narmaplan Oy</i>
Pääurakoitsija:	<i>NCC Rakennus Oy</i>

CONCRETE STRUCTURE OF THE YEAR 2007: TURKU TOWN LIBRARY

The Concrete Structure of the Year 2007 Award was won by the new main library of the City of Turku for skilful and demanding architectural and structural design and the high quality of implementation. Smooth cooperation between all the parties and expertise in the use of concrete have created in the historic centre of the City an elegant and expressive architectural entity that reflects a high standard of construction technology.

Concrete has been used comprehensively in the structures and interior surfaces of the building. The cast-in-situ structures of the building frame, the external walls and the staircases, which are left visible inside the building, bring out the good properties of the material. Concrete structures and surfaces play a significant role in the interior architecture and ambience of the library. Concrete as a material creates a harmonious contrast with the rest of the interior.

Cast-in-situ concrete columns, beams and wall surfaces divide the interesting, continuous and clear spaces.

Sculptural, tall and slender concrete columns that support the grid of roof beams and other roof structures are emphasised as symbols of the building. The refined, translucent white columns create a repeating rhythm into the open-plan areas and corridors and give the interior facilities the dignity of a public building. The concrete structures emphasise the coarseness and constructiveness of concrete on one hand, and the plasticity and monolithic nature of the material on the other hand. Engineering systems are located inside the raised floor whereby the concrete ceiling surfaces could be left visible.

The library is a good example of public building that utilises the versatility of concrete in order to ensure durable construction of high quality, with long service life and modifiability as the starting points of design. The project is concrete proof of professional property development, design and first-class implementation as well as craftsmanship.

5

Suurista ikkunoista avautuvat huikeat näkymät ympäröiviin rakennuksiin, katuelämään ja jännittäviin historiallisiin kattomaisemiin. Ikkunoiden kautta rakennuksen yleisötilat toimintoineen näkyvät kiinnostavina ja avoimesti ulos.